

Anu Suviste
Andmekaitse Inspeksioon
info@aki.ee

Teie 25.03.2025 nr 2.2.-1/25/10-2

Meie 02.04.2025 nr 11-1/806-3

**Parandatud taotlus isikuandmete töötlemiseks
teadusuuringus ilma isiku nõusolekuta**

Lugupeetud Anu Suviste

Edastan Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi MKM) ja Eesti Rakendusuuringute Keskus Centari poolt parandatud taotluse uuringus „Tööst põhjustatud haiguste ja kutsahaiguste diagnoosimise ning tööst põhjustatud tervisekahjustuste kahjuhüvitamise süsteemi uuring“ isikuandmete töötlemiseks ilma isiku nõusolekuta.

Käesoleva kirja lisadest on leitavad parandatud taotlus, kus on täiendused tehtud „jälgi muudatusi“ funktsiooniga ning taotluse lisa 9, kust on leitav sidusrühma koondatud intervjuu kava, sh nõusoleku küsimise tekst.

Alljärgnevalt oleme välja toonud teie poolt 25.03.2025 esitatud tähelepanekud ning meie vastused.

1. Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 6 lõike 4 kohaselt kontrollib asjaomase valdkonna eetikakomitee IKS paragrahvis 6 sätestatud tingimuste täitmist, kui uuring põhineb eriliiki isikuandmetel. Taotluse kohaselt hõlmab uuring eriliigilisi isikuandmeid. Palun edastage Andmekaitse Inspeksioonile valdkonna eetikakomitee otsus.

MKMi vastus: Eetikakomitee taotlus on samaaegselt otsustamisel. Edastame niipea, kui otsuse saame.

2. Taotluse punktis 4 uuringu eesmärgi kirjelduses on välja toodud uuringu metoodika. Metoodika kirjelduse järgi on uuringu osaks ka intervjuud sidusrühmade ekspertidega ja intervjuud töötajate ja tööandjatega. Taotlusest ei nähtu, kuidas koostatakse nende intervjuude valim (va töötajad) ning milliseid andmeid ja kuidas uuringu käigus töödeldakse. Selgitan, et ka füüsilise isiku tööalased kontaktandmed on isikuandmed. Palun taotlust selle teabega täiendada.

MKMi vastus: Taotlusesse lisasime jälgitavate muudatustega täiendused punktidesse 5, 9, 9.2 ja 9.3 ning taotluse lisana sidusrühmade/spetsialistide intervjuude kava koos nõusoleku küsimise tekstiga (käesoleva kirja lisa 2).

3. Taotluse punktis 5 alapunktis 1 on tööst põhjustatud tervisekahjuga inimeste küsitluse selgituses öeldud: Küsitluse kestel on võimalik loobuda vastamisest, poolikuid vastused kustutatakse ning neid analüüsi ei kaasata, ning juba täidetud küsitluse andmete töötlemise nõusolek on võimalik tagasi võtta kuni pseudonüümimiseni, pöördudes selleks volitatud töötleja poole. Nõusoleku tagasi võtnud vastajate vastused kustutatakse ning neid analüüsi ei kaasata. Selgitame, et pseudonüümitud isikuandmed on jätkuvalt isikuandmed. Isik saab nõusoleku tagasi võtta ka pseudonüümitult, kui pseudonüümi võti ei ole kustutatud. Palun taotlust selles osas täpsustada.

MKMi vastus: Pseudonüümimise protsessis kasutatakse kahte eraldiseisvat võtit, millest esimene, mis võimaldab siduda kontaktandmed vastustega, kustutatakse kohe pärast andmete laekumist ja kontrollimist. Teine pseudonüümimise võti on seotud ainult registriandmetega ja ei võimalda vastajat tuvastada. Seega on pärast esimese võtme kustutamist andmed täielikult pseudonüümiseeritud ning andmesubjekti tuvastamine kontaktandmete kaudu ei ole enam võimalik. Seetõttu on korrektne tekst, mille järgi andmed on pseudonüümitud, kuid teise võtmega. Tegemist on tehniliselt pseudonüümimisega teise võtme alusel seetõttu taotluse teksti ei muutnud.

4. Taotluse põhjal on Statistikaameti küsitlusandmed kogutud riikliku statistika tegemiseks valimipõhisena, Statistikaameti poolt pseudonüümitud ning analüüsi läbi viivatele Eesti Rakendusuuringute Keskuses Centar analüütikutele anonüümsed. Antud uuringus taaskasutatakse juba olemasolevaid ETU ja TEU andmeid. Selgitan, et Statistikaameti poolt riikliku statistika tegemiseks kogutud andmete taaskasutamine on konkreetse uuringu eesmärgil eraldi andmetöötlustoiming. Statistikaamet koostab riikliku statistika eesmärgil kogutud andmetestuuringuks vajalikus andmekoosseisus andmestiku, pidades silmas IKÜM eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõtet. Kogu ETU ja TEU andmekoosseisu vajalikkus on uuringu eesmärgi põhjal küsitav. Palun see taotluses täpsustada.

MKMi vastus: Palume siiski ligipääsu kogu andmestikule, järgmistel põhjustel:

- 1) Andmestiku terviklik kasutamine on vajalik, kuna uuringu eesmärk on analüüsida erinevate tegurite vahelisi seoseid, mis ei ole ette teada enne andmeanalüüsi läbiviimist. Kogu andmekoosseisu kasutamine võimaldab avastada seoseid, mis võivad osutuda oluliseks alles analüüsi käigus (nt ei ole võimalik enne analüüsi tegemist otsustada, kas kaugtööd kasutanud inimesed tegevusalade ja ametite kaupa raporteerivad tööga seotud tervisehädasid rohkem või mitte. Selline info, kas see andmeühik osutub oluliseks või mitte selgub alles siis, kui oleme andmetes olevaid seoseid analüüsinud).
- 2) Andmed on Statistikaameti poolt juba pseudonüümitud ja analüütikutele anonüümsed, mistõttu ei esine olulist täiendavat isikuandmete töötlemise riivet kogu andmestiku kasutamisel võrreldes piiratud andmekoosseisus andmestiku kasutamisega.

ETU sisaldab järgmisi andmete plokkide, mis on kõik vajalikud inimese tervise ja töövõime sidumiseks tema töötamise olukorraga:

- OSA C Töötamine uuringunädalal – näitab, milline on inimese töötamise staatus ja kuidas see seondub OSA L andmetega
- OSA D Põhitöö – näitab, millise põhitööga seonduvad suuremal ja vähemal määral OSA L tervise ja töövõime andmed
- OSA E Kõrvaltööd – kuivõrd on kõrvaltöödega seotud OSA L andmed
- OSA F Vaeghõive – kas ja kuidas seonduvad tervisepiirangud vaeghõivega
- OSA G Mittetöötava viimane töökoht – kuidas OSA L seondub varasema tööga
- OSA H Tööotsingud – kuidas OSA L seondub tööotsimisega
- OSA I Muutused viimase aasta jooksul – kuidas OSA L andmed seonduvad inimese

tööturustaatuse ja selle muutustega

- OSA YE Isiku haridus – kas ja kuidas tervisekahjustused OSA L seonduvad inimese haridusega
- OSA J Õpingud – kas ja kuidas tervisekahjustused OSA L seondub inimese õppimise ja ümberõppimisega
- OSA K Taustandmed – olulised muud taustaandmed, elukoha regiooni jmt kohta, mis võib seonduda tervisega
- OSA L Tervis ja töövõime

TEUI on eraldi küsitlus töötajate ja tööandjate kohta ning võimaldab analüüsida tervisekahjustusega inimeste töötingimusi ja seoseid tööandja töökeskkonna ja selle juhtimisega.

Tööandjate küsitluses on järgmised küsimuste plokid:

- OSA C. ETTEVÕTTE/ASUTUSE TÖÖTAJAD
- OSA E. TÖÖKORRALDUS
- OSA F. TÖÖ- JA PUHKEAEG
- OSA G. TÖÖSUHTED
- OSA H. KOLLEKTIIVSED TÖÖSUHTED – kas töötajatel on kollektiivne esindus
- OSA I. TÖÖTAJATE KAASAMINE – sh kas ja millised töötervishoiuesindajad on töötajatel ja kuidas neid kaastakse ettevõtte töö korraldamisel
- OSA J. TÖÖTERVISHOID – millised on tööst põhjustatud puudumised, kutsahaiguste, tööõnnetuste olukord ettevõttes.

Töötajate küsitluses järgmised küsimuste plokid, mis analoogselt ETUIle on sisuliselt vajalikud tervise seoste tuvastamiseks muude töökeskkonna ja töötingimustega:

- OSA B. TÖÖ
- OSA C. TÖÖ- JA PUHKEAEG
- OSA D. TÖÖSUHTED
- OSA E. KOLLEKTIIVNE TÖÖSUHE
- OSA F. TÖÖTAJATE KAASAMINE
- OSA G. TÖÖTERVISHOID
- OSA H. TÖÖTASUSTAMINE
- OSA YE. ISIKU HARIDUS
- OSA I. KÕRVALTÖÖD
- OSA Y. TAUSTANDMED
- OSA YG. ISIKU TERVIS

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Eneken Sepa

töösuhete ja töökeskkonna osakonna nõunik

Lisad:

Lisa 1. Taotlus isikuandmete töötlemiseks teadusuuringus ilma isiku nõusolekuta

Lisa 2. Taotluse lisa 9. Sidusrühma koondatud intervjuu kava, sh nõusoleku küsimise tekst

Eneken Sepa
6269 736 Eneken.Sepa@mkkm.ee